PÄÄTÖKSET

NEUVOSTON PÄÄTÖS (YUTP) 2021/2072,

annettu 25 päivänä marraskuuta 2021,

resilienssin tukemiseksi bioturvallisuuden ja bioturvaamisen alalla biologisia ja toksiiniaseita koskevan yleissopimuksen avulla

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 28 artiklan 1 kohdan ja 31 artiklan 1 kohdan,

ottaa huomioon unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Eurooppa-neuvosto hyväksyi 12 päivänä joulukuuta 2003 joukkotuhoaseiden leviämisen vastaisen EU:n strategian, jäljempänä 'EU:n strategia', jonka III luku sisältää luettelon toimenpiteistä joukkotuhoaseiden leviämisen torjumiseksi.

(2) Unioni panee aktiivisesti täytäntöön EU:n strategiaa ja toteuttaa sen III luvussa lueteltuja toimenpiteitä, erityisesti biologisia ja toksiiniaseita koskevan yleissopimuksen, jäljempänä 'biologisten aseiden kieltosopimus', vahvistamiseen, täytäntöönpanoon ja yleismaailmalliseksi saattamiseen liittyviä toimenpiteitä.

(3) Neuvosto hyväksyi 20 päivänä maaliskuuta 2006 biologisia aseita ja toksiiniaseita koskevan EU:n toimintasuunnitelman, joka täydentää yhteistä toimintaa 2006/184/YUTP ([1]) biologisia ja toksiiniaseita koskevan yleissopimuksen tukemiseksi.

(4) Neuvosto hyväksyi 16 päivänä marraskuuta 2015 päätöksen (YUTP) 2015/2096 ([2]) biologisten aseiden kieltosopimuksen sopimusvaltioiden kahdeksatta tarkistuskonferenssia koskevasta unionin kannasta.

(5) Biologisten aseiden kieltosopimuksen sopimusvaltioiden kahdeksannessa tarkistuskonferenssissa päätettiin jatkaa kaudeksi 2017–2021 YK:n aseriisuntatoimiston (UNODA) Geneven toimipisteen yhteyteen perustetun yleissopimuksen täytäntöönpanon tukiyksikön (ISU) toimeksiantoa, joka oli hyväksytty seitsemännessä tarkistuskonferenssissa.

(6) Neuvosto hyväksyi 21 päivänä tammikuuta 2019 päätöksen (YUTP) 2019/97 ([3]) biologisten aseiden kieltosopimuksen tukemisesta EU:n strategian puitteissa. Tämä päätös täydentää päätöstä (YUTP) 2019/97 vahvistamalla bioturvallisuutta ja bioturvaamista kansallisella, alueellisella ja kansainvälisellä tasolla käynnissä olevan covid-19-pandemian huomioon ottamiseksi.

(7) Covid-19-pandemiasta saatujen kokemusten pohjalta bioturvallisuuden ja bioturvaamisen parantamiseen tähtääviä toimia on tarpeen parantaa kansainvälisellä, alueellisella ja kansallisella tasolla,

([1]) Neuvoston yhteinen toiminta 2006/184/YUTP, 27 päivältä helmikuuta 2006, biologisten aseiden kieltosopimuksen tukemiseksi joukkotuhoaseiden leviämisen vastaisen EU:n strategian puitteissa (EUVL L 65, 7.3.2006, s. 51).

([2]) Neuvoston päätös (YUTP) 2015/2096, annettu 16 päivänä marraskuuta 2015, bakteriologisten (biologisten) ja toksiiniaseiden kehittämisen, tuottamisen ja varastoimisen kieltämiseksi ja niiden hävittämiseksi tehdyn yleissopimuksen kahdeksatta tarkistuskonferenssia koskevasta Euroopan unionin kannasta (EUVL L 303, 20.11.2015, s. 13).

([3]) Neuvoston päätös (YUTP) 2019/97, annettu 21 päivänä tammikuuta 2019, biologisten aseiden kieltosopimuksen tukemisesta joukkotuhoaseiden leviämisen vastaisen EU:n strategian puitteissa (EUVL L 19, 22.1.2019, s. 11).

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

1. Tässä päätöksessä noudatetaan seuraavia periaatteita:

a) hyödynnetään parhaalla mahdollisella tavalla biologisten aseiden kieltosopimuksen tukemista koskevista aiemmista yhteisistä toimista ja neuvoston päätöksistä saatuja kokemuksia;

b) otetaan huomioon biologisten aseiden kieltosopimuksen sopimusvaltioiden ja kieltosopimuksen ulkopuolisten valtioiden erityistarpeet, jotka koskevat bioturvallisuuden ja bioturvaamisen vahvistamista kansallisella, alueellisella ja kansainvälisellä tasolla kieltosopimuksen avulla;

c) kannustetaan hankkeiden paikalliseen ja alueelliseen omavastuullisuuteen niiden pitkän aikavälin kestävyyden varmistamiseksi sekä kumppanuuden luomiseksi unionin ja kolmansien osapuolten välille biologisten aseiden kieltosopimuksen puitteissa;

d) keskitytään toimiin, jotka ovat tuottaneet konkreettisia tuloksia apu-, reagointi- ja torjuntavalmiuksien vahvistamisessa kansallisella, alueellisella ja kansainvälisellä tasolla;

e) tuetaan rauhaan, turvallisuuteen ja terveyteen liittyvien tavoitteiden edistämistä panemalla biologisten aseiden kieltosopimus tehokkaasti täytäntöön sopimusvaltioiden keskuudessa.

2. Unioni tukee seuraavia hankkeita, jotka vastaavat EU:n strategiaan sisältyviä toimenpiteitä:

a) vahvistetaan bioturvallisuus- ja bioturvaamisvalmiuksia Afrikassa lisäämällä alueellista koordinointia;

b) kehitetään biologisten aseiden kieltosopimuksen kansallisten yhteyshenkilöiden valmiuksia;

c) helpotetaan kieltosopimuksen kannalta merkityksellisen tieteen ja teknologian kehityksen arviointia ottamalla mukaan myös tiedeyhteisö ja teollisuus;

d) laajennetaan tukea vapaaehtoisille avoimuusharjoituksille.

Yksityiskohtainen kuvaus näistä hankkeista on hankeasiakirjassa, joka on tämän päätöksen liitteessä.

2 artikla

1. Unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja, jäljempänä 'korkea edustaja', vastaa tämän päätöksen täytäntöönpanosta.

2. Edellä 1 artiklassa tarkoitettujen toimien teknisestä täytäntöönpanosta vastaa UNODA. Se hoitaa tämän tehtävän korkean edustajan alaisuudessa. Tätä varten korkea edustaja sopii tarvittavista järjestelyistä UNODAn kanssa.

3 artikla

1. Rahoitusohje 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen hankkeiden toteuttamiseksi on 2 147 443,52 euroa.

2. Edellä 1 kohdassa vahvistetusta määrästä rahoitettuja menoja hallinnoidaan unionin yleiseen talousarvioon sovellettavien menettelyjen ja sääntöjen mukaisesti.

3. Komissio valvoo 1 kohdassa tarkoitettujen menojen asianmukaista hallinnointia. Se tekee tätä varten UNODAn kanssa tarvittavan sopimuksen. Sopimuksessa on määrättävä, että UNODAn on varmistettava unionin rahoitusosuuden näkyvyys sen suuruuden mukaisesti.

4. Komissio pyrkii tekemään 3 kohdassa tarkoitetun sopimuksen mahdollisimman pian tämän päätöksen voimaantulon jälkeen. Se ilmoittaa neuvostolle prosessissa mahdollisesti ilmenevistä vaikeuksista ja rahoitussopimuksen tekopäivästä.

4 artikla

Korkea edustaja raportoi neuvostolle tämän päätöksen täytäntöönpanosta UNODAn säännöllisesti laatimien raporttien perusteella. Raportteja käytetään neuvoston suorittaman arvioinnin perustana. Komissio antaa tietoja 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen hankkeiden rahoitukseen liittyvistä näkökohdista.

5 artikla

1. Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.

2. Tämän päätöksen voimassaolo päättyy 24 kuukauden kuluttua 3 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun sopimuksen tekopäivästä tai, jos sopimusta ei ole siihen mennessä tehty, kuuden kuukauden kuluttua päätöksen hyväksymispäivästä.

Tehty Brysselissä 25 päivänä marraskuuta 2021.

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja
Z. POČIVALŠEK

LIITE

Hanke resilienssin tukemiseksi bioturvallisuuden ja bioturvaamisen alalla biologisia ja toksiiniaseita koskevan yleissopimuksen avulla

1. TAUSTAA

Covid-19-pandemia on osoittanut, millaisia maailmanlaajuisia häiriöitä infektiotaudit voivat aiheuttaa, ja tuonut esiin, että kansallisella, alueellisella ja kansainvälisellä tasolla ei ole riittävästi valmiuksia reagoida biologisiin tapahtumiin. Jos tällaista tautia manipuloitaisiin tarkoituksellisesti virulenssin lisäämiseksi tai sitä vapautettaisiin tahallisesti useissa paikoissa samanaikaisesti, se voisi johtaa vieläkin suurempaan maailmanlaajuiseen kriisiin. Samaan aikaan on otettava huomioon myös bioteknologian kehitys, sillä se voi tuoda mukanaan monia kestävää kehitystä edistäviä hyötyjä, mutta siihen liittyy myös monia riskejä, joiden seuraukset saattavat olla tuhoisat. Näin ollen on tarpeen tehostaa toimia bioturvallisuus- ja bioturvaamiskysymysten käsittelemiseksi biologisia ja toksiiniaseita koskevan yleissopimuksen, jäljempänä 'BTWC' tai 'yleissopimus', puitteissa.

2. TAVOITTEET

Tällä neuvoston päätöksellä on tarkoitus vahvistaa etenkin bioturvallisuutta ja bioturvaamista kansallisella, alueellisella ja kansainvälisellä tasolla käynnissä olevan covid-19-pandemian huomioon ottamiseksi. Tällä päätöksellä täydennetään 21. tammikuuta 2019 annettua neuvoston päätöstä (YUTP) 2019/97 ([1]) biologisten aseiden kieltosopimuksen tukemisesta. Päätöksen 2019/97 täytäntöönpanosta vastaa Yhdistyneiden kansakuntien aseriisuntatoimiston (UNODA) Geneven toimipiste tiiviissä yhteistyössä biologisten aseiden kieltosopimuksen täytäntöönpanon tukiyksikön (BTWC ISU) kanssa. Tämä päätös perustuu soveltuvin osin päätökseen 2019/97 sekä BTWC:n tukemista koskeviin aiempiin yhteisiin toimiin ja neuvoston päätöksiin, kuitenkin niin, että vältetään päällekkäisyyttä käynnissä olevien toimien kanssa ([2]). Tämän päätöksen täytäntöönpanovaiheessa hyödynnetään parhaalla mahdollisella tavalla mahdollisia synergioita päätöksen 2019/97 kanssa.

Tässä neuvoston päätöksessä noudatetaan seuraavia periaatteita:

a) hyödynnetään parhaalla mahdollisella tavalla BTWC:n tukemista koskevista aiemmista yhteisistä toimista ja neuvoston päätöksistä saatuja kokemuksia;

b) otetaan huomioon BTWC:n sopimusvaltioiden ja sen ulkopuolisten valtioiden erityistarpeet, jotka koskevat bioturvallisuuden ja bioturvaamisen vahvistamista kansallisella, alueellisella ja kansainvälisellä tasolla yleissopimuksen avulla;

c) kannustetaan hankkeiden paikalliseen ja alueelliseen omavastuullisuuteen niiden pitkän aikavälin kestävyyden varmistamiseksi sekä kumppanuuden luomiseksi Euroopan unionin ja kolmansien osapuolten välille BTWC:n puitteissa;

d) keskitytään toimiin, joiden on todettu tuottavan konkreettisia tuloksia apu-, reagointi- ja torjuntavalmiuksien vahvistamisessa kansallisella, alueellisella ja kansainvälisellä tasolla;

e) tuetaan rauhaan, turvallisuuteen ja terveyteen liittyvien tavoitteiden edistämistä panemalla BTWC tehokkaasti täytäntöön sopimusvaltioiden keskuudessa.

3. HANKKEET

3.1 Hanke 1 – Vahvistetaan bioturvallisuus- ja bioturvaamisvalmiuksia Afrikassa lisäämällä alueellista koordinointia

3.1.1 Hankkeen tarkoitus

Hanke keskittyy vahvistamaan BTWC:n täytäntöönpanoa ja edistämään sen yleismaailmalliseksi saattamista Afrikan mantereella lisäämällä niiden kansallisten viranomaisten ja alueellisten yhteisöjen ja järjestöjen valmiuksia, jotka käsittelevät bioturvallisuus- ja bioturvaamiskysymyksiä Afrikassa. Hankkeen tavoitteena on myös lisätä näiden toimijoiden välistä yhteistyötä ja koordinointia.

([1]) EU:n neuvoston päätöksen 2019/97 tärkeimmät toimintalinjat ovat BTWC:n yleismaailmalliseksi saattaminen, avustusohjelmat yleissopimuksen täytäntöönpanon vahvistamiseksi kansallisella tasolla, bioturvaverkostojen perustaminen globaalin etelän nuorten tutkijoiden keskuudessa, konferenssien välisenä aikana toteutettavan ohjelman ja yhdeksännen tarkistuskonferenssin tukeminen sekä tiedotus- ja koulutusmateriaalin kehittäminen.

([2]) Yhteiset toiminnat 2006/184/YUTP ja 2008/858/YUTP sekä neuvoston päätökset 2012/421/YUTP ja 2016/51/YUTP.

Tällä hetkellä 14 valtiota – neljä allekirjoittajavaltiota ja kymmenen muuta valtiota – ei ole vielä ratifioinut BTWC:tä tai liittynyt siihen. Valtioista kahdeksan on Afrikassa: Tšad, Komorit, Djibouti, Egypti, Eritrea, Namibia, Somalia ja Etelä-Sudan. Näistä kaksi, Egypti ja Somalia, on allekirjoittanut yleissopimuksen; kuusi muuta ei ole. Afrikan mantere on sen vuoksi BTWC:n yleismaailmalliseksi saattamisen kannalta ensisijainen alue. Lisäksi yleissopimuksen täytäntöönpanoa voitaisiin tehostaa huomattavasti lisäämällä sen afrikkalaisten sopimusvaltioiden bioturvallisuus- ja bioturvaamisvalmiuksia.

3.1.2 **Hankkeen kuvaus**

Osana hanketta perustetaan poliittisista asioista vastaavan viranhaltijan P3-virka Addis Abebaan. Viranhaltijan tehtävänä on etenkin edistää yleissopimuksen yleismaailmalliseksi saattamista ja tehostaa sen täytäntöönpanoa Afrikan mantereella sekä selvittää mahdollisuuksia saada aikaan synergiaa rauhaa ja turvallisuutta, terveysturvallisuutta ja kehitystä käsittelevien alueellisten tahojen kanssa. Poliittisista asioista vastaava viranhaltija hoitaa seuraavia tehtäviä:

a) antaa lainsäädännöllistä apua sopimusvaltioille, jotka haluavat parantaa BTWC:hen liittyvää lainsäädäntöään, sekä valtioille, jotka ovat kiinnostuneita liittymään yleissopimukseen ja aikovat tarkistaa ja mukauttaa voimassa olevaa lainsäädäntöään;

b) antaa sopimusvaltioille erityistä koulutusta BTWC:n mukaisia luottamusta lisääviä toimia koskevien raporttien laatimisessa ja toimittamisessa;

c) avustaa BTWC:n afrikkalaisia sopimusvaltioita luottamusta lisääviin toimiin liittyvissä tiedusteluissa. Tämä lisäapu vahvistaisi BTWC ISU:n jo antamaa tukea, ja sen tavoitteena on lisätä ja parantaa afrikkalaisten sopimusvaltioiden toimittamia luottamusta lisääviä toimia koskevia raportteja;

d) pitää tiiviisti yhteyttä Afrikan valtioihin, jotka eivät ole BTWC:n sopimuspuolia, muun muassa niiden Addis Abebassa sijaitsevien Afrikan unionin pysyvien edustustojen kautta, yleissopimukseen liittymiseen tai sen ratifiointiin liittyvien erityisten kansallisten haasteiden tunnistamiseksi sekä liittymis- ja ratifiointiprosessien helpottamiseksi tarjoamalla tarvittavaa teknistä ja lainsäädännöllistä apua;

e) pitää tiiviisti yhteyttä ja koordinoida toimia asiaankuuluvien sidosryhmien, osa-alueellisten ryhmittymien ja Afrikassa toimivien kumppaniorganisaatioiden kanssa ([3]); ja

f) tukea kaikkien muiden tämän EU:n neuvoston päätöksen mukaisten toimien täytäntöönpanoa Afrikassa.

Poliittisista asioista vastaavaa viranhaltijaa avustavat tarvittaessa ulkopuoliset konsultit erityistehtävissä (esim. lainsäädännöllisen tuen ja teknisen avun antamisessa). Toimien helpottamisessa ja tukemisessa hyödynnetään tarpeen mukaan UNODAn läsnäoloa Afrikassa Afrikan rauhan ja aseriisunnan aluekeskuksen (UNREC) kautta.

Kaikki poliittisista asioista vastaavan viranhaltijan toimet koordinoidaan tiiviisti BTWC ISU:n ja Genevessä toimivan EU:n neuvoston päätöksen mukaisen hankkeen henkilöstön kanssa. Poliittisista asioista vastaava viranhaltija tekee tiiviistä yhteistyötä UNODAn YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1540 (2004) ([4]) mukaisen Afrikan alueellisen koordinaattorin kanssa. Viranhaltijan toimipaikka on YK:n Afrikan talouskomission (UNECA) rakennuksessa Addis Abebassa.

3.1.3 **Hankkeelta odotetut tulokset**

Hankkeen odotetaan edistävän yleissopimuksen yleismaailmalliseksi saattamista ja parantavan sen kansallista täytäntöönpanoa Afrikan mantereella. Sen tavoitteena on myös lisätä yhteistyötä ja koordinointia sellaisten kansallisten viranomaisten ja alueellisten yhteisöjen ja järjestöjen välillä, jotka käsittelevät bioturvallisuus- ja bioturvaamiskysymyksiä Afrikassa.

([3]) Kuten Afrikan tautientorjuntakeskus (Africa CDC) *bioturvallisuus- ja bioturvaamisaloitteen* osalta, Afrikan unionin komission rauhasta ja turvallisuudesta vastaava osasto, Afrikan unionin kehitysyhteistyöviraston bioturvallisuusalan asiantuntijaverkosto (AUDA-NEPAD), alueelliset talousyhteisöt ja muut asiaankuuluvat Afrikan unionin yhteisöt sekä Globaali kumppanuus -ohjelman biouhkilta suojautumisesta vastaavan työryhmän aloite.

([4]) Turvallisuusneuvosto päätti päätöslauselmassa 1540 (2004), että kaikkien valtioiden on pidätyttävä tarjoamasta minkäänlaista tukea valtioista riippumattomille toimijoille, jotka yrittävät kehittää, hankkia, valmistaa, pitää hallussa, kuljettaa, siirtää tai käyttää ydinaseita tai kemiallisia tai biologisia aseita ja niiden maaliinsaattamisjärjestelmiä, etenkin terrorismitarkoituksia varten.

Addis Abebaan perustettavan poliittisista asioista vastaavan viranhaltijan viran myötä on odotettavissa, että läheisemmät yhteydet Afrikan kansallisiin viranomaisiin, Addis Abebassa sijaitseviin suurlähetystöihin ja alueellisiin päätöksentekofoorumeihin edistää ratkaisevasti BTWC:n täytäntöönpanoa ja sen yleismaailmalliseksi saattamista Afrikassa, kuten edellä esitetään.

3.2 **Hanke 2 – Kehitetään BTWC:n kansallisten yhteyshenkilöiden valmiuksia**

3.2.1 **Hankkeen tarkoitus**

Hankkeen tavoitteena on laatia koulutusmateriaalia ja tarjota BTWC:n kansallisille yhteyshenkilöille kohdennettua koulutusta BTWC:n kansallisesta täytäntöönpanosta. Tarkoituksena on myös luoda keinoja ja mahdollisuuksia käydä vuoropuhelua ja vaihtaa tietoja BTWC:n kansallisesta täytäntöönpanosta kansallisten yhteyshenkilöiden kesken, mukaan lukien parhaiden käytäntöjen jakaminen. Hankkeen tavoitteena on vahvistaa BTWC:n täytäntöönpanoa kehittämällä kohdennetusti kansallisten yhteyshenkilöiden valmiuksia ja lisäämällä yhteyshenkilöiden välistä keskustelua ja yhteistyötä alueellisella ja kansainvälisellä tasolla.

Vuonna 2006 pidetyssä kuudennessa tarkistuskonferenssissa päätettiin, että kukin sopimusvaltio nimeää kansallisen yhteyshenkilön, joka

— koordinoi kansallista täytäntöönpanoa ja viestii muiden sopimusvaltioiden ja asiaankuuluvien kansainvälisten järjestöjen kanssa

— vastaa luottamusta lisääviä toimia koskevien vuotuisten raporttien laatimisesta ja toimittamisesta

— vaihtaa tietoja yleismaailmallisuuteen tähtäävistä toimista.

Nykyisistä 183 sopimusvaltiosta vain 134 on tähän mennessä nimennyt kansallisen yhteyshenkilön. Kansalliset yhteyshenkilöt toimivat kansallisella tasolla erilaisissa yksiköissä, he ovat taustoiltaan erilaisia ja heidän aiempi tietämyksensä BTWC:stä vaihtelee. Tähän asti BTWC:n kansallisille yhteyshenkilöille on ollut tarjolla ainoastaan tapauskohtaista koulutusta, ja se on edellyttänyt rahoittajilta saatua rahoitusta.

3.2.2 **Hankkeen kuvaus**

Hankkeeseen kuuluu kaikille kansallisille yhteyshenkilöille suunnatun vakiomuotoisen koulutuskurssin laatiminen. Koulutusta tarjotaan joko verkossa tai fyysisesti eri alueilla BTWC:n kansallisina yhteyshenkilöinä toimiville kansallisille edustajille (riippuen covid-19-pandemian kehittymisestä). Kurssi sisältää tietoa kaikista BTWC:n kansalliseen täytäntöönpanoon liittyvistä näkökohdista, myös luottamusta lisääviä toimia koskevien raporttien laatimisesta ja lainsäädäntökysymysten käsittelystä. Koulutus perustuu *BTWC:n täytäntöönpanoa koskevaan oppaaseen*, jota laaditaan parhaillaan EU:n neuvoston päätöksen 2019/97 nojalla.

BTWC ISU saattaa kaikkien nimettyjen kansallisten yhteyshenkilöiden yhteystiedot kaikkien sopimusvaltioiden saataville erillisellä sivulla, jonne on rajoitettu pääsy, mutta kansallisten yhteyshenkilöiden keskinäiselle vuorovaikutukselle ei ole asetettu mitään muotovaatimuksia. Sen vuoksi hankkeessa on tarkoitus järjestää BTWC:n kansallisia yhteyshenkilöitä varten useita epävirallisia – virtuaalisia tai fyysisiä – alueellisia vuoropuhelufoorumeita, jotka helpottavat tietojenvaihtoa ja parhaiden käytäntöjen jakamista.

Lisäksi Genevessä järjestetään tapahtuma, joka kokoaa yhteen kaikki BTWC:n kansalliset yhteyshenkilöt, esimerkiksi ennen BTWC:n sopimusvaltioiden kokousta, jotta eri alueiden kansalliset yhteyshenkilöt voivat vaihtaa tietoja ja verkostoitua. Esikuvana ovat kemiallisten aseiden kieltosopimukseen perustuvat Kemiallisten aseiden kieltojärjestön vuosittain järjestämät kansallisten viranomaisten kokoukset. Edellä mainittua sivua myös laajennetaan niin, että sinne kootaan kansallisten yhteyshenkilöiden kannalta merkityksellistä tietoa, myös kaikki koulutusmateriaali, ja että se toimii interaktiivisena foorumina, jolla kansalliset yhteyshenkilöt voivat olla vuorovaikutuksessa toistensa ja BTWC ISU:n kanssa. BTWC ISU ylläpitää ja hallinnoi sivua, jotta varmistetaan kansallisten yhteyshenkilöiden helpompi tietojenvaihto myös tämän neuvoston päätöksen voimassaolon päättymisen jälkeen.

Sekä koulutukseen että vuoropuhelufoorumeihin sisältyy vahva verkostoitumiselementti, sillä kansalliset yhteyshenkilöt saavat niiden avulla tilaisuuden tutustua ja pitää yhteyttä toisiinsa.

3.2.3 **Hankkeelta odotetut tulokset**

Yhtenä kurssin myönteisenä seurauksena odotetaan olevan, että koulutusohjelman myötä useammat sopimusvaltiot nimeävät kansallisen yhteyshenkilön. Koulutuksen odotetaan myös johtavan siihen, että luottamusta lisääviä toimia koskevien vuotuisten raporttien määrä ja laatu paranevat, minkä ansiosta saadaan lisää tietoa yleissopimuksen maailmanlaajuisesta täytäntöönpanosta. Jatkuvuuden varmistamiseksi koulutusmateriaali laaditaan siten, että se on kansallisten yhteyshenkilöiden käytettävissä ja saatavilla tulevaa koulutusta varten myös tämän neuvoston päätöksen voimassaolon päättymisen jälkeen. Hankkeen odotetaan lisäksi helpottavan tietojenvaihtoa ja parhaiden käytäntöjen jakamista kansallisten yhteyshenkilöiden kesken.

3.3 **Hanke 3 – Helpotetaan BTWC:n kannalta merkityksellisen tieteen ja teknologian kehityksen arviointia ottamalla mukaan myös tiedeyhteisö ja teollisuus**

3.3.1 **Hankkeen tarkoitus**

Hankkeen tavoitteena on helpottaa yleissopimuksen kannalta merkityksellisen tieteen ja teknologian kehityksen arviointia. BTWC:n sopimusvaltiot ovat toistuvasti todenneet, että on tärkeää pysyä ajan tasalla alan tieteen ja teknologian kehityksestä. Tämä kehitys voi toisaalta aiheuttaa riskejä, jotka saattavat johtaa yleissopimuksen mahdolliseen rikkomiseen; toisaalta se voi hyödyttää yleissopimusta esimerkiksi parempien rokotteiden ja sairauksien diagnosoinnin avulla. Koska BTWC:hen liittyvä teknologia on lähtökohtaisesti kaksikäyttöistä, tiedeyhteisön ja teollisuuden jatkuva osallistuminen ja keskustelu niiden kanssa on erittäin tärkeää.

3.3.2 **Hankkeen kuvaus**

Hankkeessa järjestetään yhdeksännen tarkistuskonferenssin valmistelemiseksi kansainvälinen tiede- ja teknologiakonferenssi, joka suunnataan pääasiassa tiedeyhteisön, hallitusten ja teollisuuden asiantuntijoille. Konferenssin tarkoituksena on saada asiantuntijoiden näkemys kuuluviin keskusteluissa, joiden pohjalta yhdeksännen tarkistuskonferenssin ohjelma laaditaan. Konferenssissa otetaan soveltuvin osin huomioon biologisten aseiden kieltosopimuksen tukemisesta annetun EU:n neuvoston päätöksen (YUTP) 2016/51 puitteissa järjestettyjen viiden alueellisen tiede- ja teknologiatyöpajan tulokset. Konferenssissa käsitellään myös BTWC:n sopimusvaltioiden tieteeseen ja teknologiaan liittyviä ehdotuksia, kuten biotieteilijöille tarkoitettujen käytännesääntöjen käyttöönottoa ja tieteen ja teknologian alan arviointimekanismin kehittämistä, joista keskustellaan uudelleen yhdeksännessä tarkistuskonferenssissa. Konferenssi järjestetään jossain globaalin etelän maassa, esimerkiksi jossain tieteen ja teknologian roolista kansainvälisen turvallisuuden ja aseriisunnan yhteydessä annetun YK:n yleiskokouksen päätöslauselman tukijamaista ([5]). Jos konferenssia ei covid-19-pandemian vuoksi voida järjestää fyysisesti, se järjestään virtuaalisesti. Konferenssin järjestämiseen osallistuu ulkopuolinen konsultti, jolla on tämän alan tausta ja tiiviit yhteydet tiedeyhteisöön ja/tai teollisuuteen. Ulkopuolisen konsultin tehtävänä on myös laatia pidemmän aikavälin strategia useiden sidosryhmien laajemmalle yhteistyölle BTWC:n puitteissa.

Tiede- ja teknologiakonferenssia täydennetään ”tiedettä diplomaateille” -aloitteella, jonka tarkoituksena on varmistaa, että poliittiset päättäjät ovat tietoisia siitä, miten teknologian ja tieteen kehitys voi sekä hyödyttää yleissopimusta että asettaa sille haasteita. ”Tiedettä diplomaateille” -aloitteessa järjestetään useita tapahtumia, joissa keskitytään yleissopimuksen kannalta erityisen merkittävään teknologian kehitykseen. Ulkopuolinen konsultti vastaa myös ”tiedettä diplomaateille” -tapahtumien järjestämisestä.

3.3.3 **Hankkeelta odotetut tulokset**

Tiede- ja teknologiakonferenssista saatavaa tietoa on tarkoitus hyödyntää aiheesta yhdeksännessä tarkistuskonferenssissa käytävissä perusteellisissa keskusteluissa. BTWC:n sopimusvaltioiden esittämistä tieteeseen ja teknologiaan liittyvistä ehdotuksista, jotka koskevat esimerkiksi biotieteilijöille tarkoitettujen käytännesääntöjen käyttöönottoa ja tieteen ja teknologian alan arviointimekanismin kehittämistä, käytävällä keskustelulla pyritään helpottamaan kansallisten ja/tai alueellisten kantojen muodostamista sekä keskusteluja ja neuvotteluja, joita näistä ehdotuksista tullaan käymään yhdeksännessä tarkistuskonferenssissa.

”Tiedettä diplomaateille” -aloitteen tavoitteena on perehdyttää poliittiset päättäjät keskeiseen teknologian ja tieteen kehitykseen, jolla on merkitystä yleissopimuksen kannalta.

([5]) Ks. https://undocs.org/en/A/RES/73/32.

3.4 **Hanke 4 – Laajennetaan tukea vapaaehtoisille avoimuusharjoituksille**

3.4.1 **Hankkeen tarkoitus**

Hankkeen tavoitteena on edistää avoimuutta ja lisätä luottamusta yleissopimuksen mukaisesti. Se perustuu aiempiin vapaaehtoisiin avoimuusharjoituksiin, joita sopimusvaltiot ovat toteuttaneet vuodesta 2011 alkaen. Tavoitteena on lisätä tällaisille aloitteille annettavaa tukea perustamalla tietojenvaihtofoorumi vapaaehtoisia avoimuusharjoituksia varten. Hankkeeseen sisältyy myös muun muassa kattavan analyysin tekeminen tällaisista toimista saatujen kokemusten sekä konseptia tukevien käytännön toimien kartoittamiseksi.

3.4.2 **Hankkeen kuvaus**

Vuodesta 2011 alkaen 15 sopimusvaltiota on toteuttanut vapaaehtoisia aloitteita yleissopimuksen mukaisten erityyppisten avoimuusharjoitusten järjestämiseksi. Harjoituksiin on osallistunut 35 maata kaikista alueellisista ryhmistä. Aiemmat toimet ovat poikenneet toisistaan tavoitteiden, muodon, osallistumisasteen ja keston osalta, mutta niiden kaikkien taustalla on ollut yhteinen näkemys: kaikista toimista on sovittu vapaaehtoisesti joko kahden- tai monenvälisesti taikka kaikille sellaisille sopimusvaltioille avoimella prosessilla, jotka ovat halunneet hyödyntää vertaisarviointimahdollisuuksia. Tämä toimintatapa mahdollistaa erilaisten keskeisten parametrien mukauttamisen järjestävien/osallistuvien sopimusvaltioiden toiveita vastaaviksi. Vapaaehtoisissa avoimuusharjoituksissa voidaan käsitellä monenlaisia näkökohtia, kuten kansallista täytäntöönpanoa, kansainvälistä apua ja yhteistyötä, torjuntavalmiutta ja reagointia, vientivalvontaa, bioturvallisuus- ja bioturvaamislainsäädäntöä tai luottamusta lisääviä toimia koskevien raporttien laatimista.

Hankkeessa on tarkoitus laatia sähköinen kooste kaikista avoimuusharjoituksista tietokantaan, josta voi hakea kaikkia tähän mennessä toteutettuja toimia, ja koota kattava selvitys aiemmista avoimuusharjoituksista sekä eri toimista saaduista kokemuksista. Selvitys toteutetaan tiiviissä yhteistyössä YK:n aseidenriisunnan tutkimuslaitoksen (UNIDIR) kanssa. Lisäksi UNODA pyrkii hanketta toteutettaessa luomaan kumppanuussuhteita asiasta kiinnostuneiden alueellisten ja kansainvälisten järjestöjen, kuten EU:n CBRN-osaamiskeskusten kanssa. Sähköisen koosteen laatiminen ja aiempia harjoituksia koskevan selvityksen tekeminen annetaan ulkopuolisten konsulttien tehtäväksi.

3.4.3 **Hankkeelta odotetut tulokset**

Hankkeen odotetaan tehostavan yleissopimuksen täytäntöönpanoa, kun sopimusvaltiot jakavat tietoja ja parhaita käytäntöjä vapaaehtoisista avoimuusharjoituksista, ja auttavan tunnistamaan BTWC:n X artiklan mukaisen avun ja yhteistyön tarpeet. Se auttaa myös luomaan foorumin, jolla halukkaat sopimusvaltiot voivat käydä vuoropuhelua tällaisista aloitteista.

4. **HENKILÖSTÖKYSYMYKSET**

Tämän neuvoston päätöksen täytäntöönpano edellyttää henkilöstön läsnäoloa Genevessä, jotta voidaan varmistaa kaikkien tämän neuvoston päätöksen mukaisten toimien koordinoitu ja virtaviivainen täytäntöönpano. Sen vuoksi UNODAn Geneven toimipisteeseen tarvitaan yksi poliittisista asioista vastaava viranhaltija (P2) ja yksi hallintoavustaja (GS4). Kuten edellä on esitetty, yhden poliittisista asioista vastaavan viranhaltijan (P3) toimipaikka on Addis Abeba. Poliittisista asioista vastaavat viranhaltijat (P2 ja P3) ja hallintoavustaja (GS4) raportoivat neuvoston päätöksen 2019/97 täytäntöönpanoa valvovalle poliittisista asioista vastaavalle virkamiehelle (P3), jotta voidaan varmistaa molempien neuvoston päätösten sujuva ja koordinoitu täytäntöönpano.

Seuraavat tehtävät edellyttävät pitkälle menevää erikoistumista, joten niihin on tarpeen palkata ulkopuolisia konsultteja: lainsäädännöllisen ja teknisen avun antaminen Afrikassa, kansallisten yhteyshenkilöiden verkkosivuston modernisointi ja yhteyshenkilöille tarkoitetun koulutusmateriaalin laatiminen, tiede- ja teknologiakonferenssin järjestäminen ja ”tiedettä diplomaateille” -aloitteen toteuttaminen, vapaaehtoisia avoimuusharjoituksia koskevan sähköisen koosteen laatiminen sekä aiempia harjoituksia ja parhaita käytäntöjä koskevan selvityksen tekeminen.

5. **RAPORTOINTI**

UNODA/BTWC-ISU toimittaa korkealle edustajalle kuuden kuukauden välein tilannekatsaukset hankkeiden täytäntöönpanosta.

6. **KESTO**

Hankkeiden toteutuksen arvioitu kokonaiskesto on 24 kuukautta.

7. **EU:N NÄKYVYYS**

UNODA/BTWC-ISU toteuttaa kaikki tarvittavat toimenpiteet sen julkistamiseksi, että toteutetut toimet ovat unionin rahoittamia. Tällaiset toimenpiteet toteutetaan Euroopan komission laatiman ja julkaiseman EU:n ulkoisen toiminnan tiedotusta ja näkyvyyttä koskevan käsikirjan (Communication and Visibility Manual for EU External Actions) mukaisesti. UNODA/BTWC-ISU varmistaa siten unionin osallistumisen näkyvyyden asianmukaisella brändillä ja julkisuudella, joissa korostetaan unionin roolia, varmistetaan unionin toimien avoimuus ja lisätään tietoisuutta tämän päätöksen syistä, unionin tuesta tälle päätökselle ja kyseisen tuen tuloksista. Hankkeissa tuotetussa materiaalissa tuodaan selkeästi esiin unionin lippu sen asianmukaisesta käytöstä ja jäljentämisestä annettujen unionin suuntaviivojen mukaisesti.

8. **EDUNSAAJAT**

Hankkeen 1 edunsaajina ovat BTWC:n sopimusvaltiot, kun on kyse lainsäädännöllisen ja teknisen avun antamisesta, ja BTWC:n ulkopuoliset valtiot (sekä allekirjoittajavaltiot että muut valtiot), kun on kyse yleismaailmalliseksi saattamiseen liittyvistä toimista, tarvittaessa myös yksityistä sektoria, tiedeyhteisöä ja valtiosta riippumattomia järjestöjä edustavat asiaankuuluvat sidosryhmät sekä osa-alueelliset ryhmittymät ja Afrikassa toimivat kumppaniorganisaatiot ([6]).

BTWC:n kansallisten yhteyshenkilöiden valmiuksien kehittämistä koskevan hankkeen 2 edunsaajina ovat BTWC:n sopimusvaltiot ja erityisesti kansallisiksi yhteyshenkilöiksi nimetyt viranhaltijat.

Hankkeen 3, joka koskee BTWC:n kannalta merkityksellisen tieteen ja teknologian kehityksen arvioinnin helpottamista, edunsaajina ovat viranhaltijat, tutkijat sekä tiedeyhteisön ja teollisuuden edustajat BTWC:n sopimusvaltioista.

Vapaaehtoisille avoimuusharjoituksille annettavan tuen laajentamista koskevan hankkeen 4 edunsaajina ovat BTWC:n sopimusvaltiot.

([6]) Kuten Afrikan tautientorjuntakeskus (Africa CDC) *bioturvallisuus- ja bioturvaamisaloitteen* osalta, Afrikan unionin komission rauhasta ja turvallisuudesta vastaava osasto, Afrikan unionin kehitysyhteistyöviraston bioturvallisuusalan asiantuntijaverkosto (AUDA-NEPAD), alueelliset talousyhteisöt ja muut asiaankuuluvat Afrikan unionin yhteisöt sekä Globaali kumppanuus -ohjelman biouhkilta suojautumisesta vastaavan työryhmän aloite.